

Tvistesak

mellom

Sparebanken A og Lillevik Sparebank

Navnet på bankenes kunder er endret

Saken gjelder spørsmål om ansvar etter tilbakeføring av kontoinnskudd gjort med bankremisse.

Sparebanken A og Lillevik sparebank har ved brev av 9. januar 2001 rettet en felles henvendelse til sekretariatet for Ansvarsregulerende utvalg med anmodning om å behandle en tvistesak mellom bankene. Denne innstillingens beskrivelse av faktum og partenes anførsler er ved sekretariatets brev av 11. januar sendt partene for eventuelle kommentarer. Partene har korrigert et par datoer, men ellers ikke reist innvendinger mot tilsendt beskrivelse.

I. Faktum

Lillevik sparebank utstedte den 17. oktober 2000 en bankremisse til Per Ås pålydende kr 20.039,-. Ås benytte bankremissen som betaling for en bil han kjøpte av Terje Holm. Bankremissen ble bare overlevert til Holm uten noen påtegning på remissen. Holm fikk innløst remissen hos sin bank Sparebanken A, og beløpet ble satt inn på Holms konto i banken den 20. oktober 2000. Ved innløsningen skrev Holm sitt navn på baksiden av bankremissen.

Den 7. november 2000 henvendte Lillevik sparebank, på vegne av Ås, seg til Sparebanken A med anmodning om å få tilbakeført bankremissebeløpet. Lillevik sparebank begrunnet anmodningen med at bankremissen ikke var gyldig transportert til Holm. Sparebanken A tilbakeførte den 7. november bankremissebeløpet fra Holms konto til Lillevik sparebank.

På vegne av Holm henvendte advokat Hansen seg den 15. desember til Sparebanken A og ba om at beløpet ble gjeninnsatt på Holms konto. Det er noe uklart om dette nå er gjort.

Tvisten som skal behandles av Ansvarsregulerende utvalg er mellom de to bankene.

- *Sparebanken A* mener at bankremissebeløpet skal settes inn igjen på Holms konto og at Lillevik sparebank må dekke dette. Eventuelt at Sparebanken A etter å ha satt beløpet inn på Holms konto har et regresskrav mot Lillevik sparebank.
- *Lillevik sparebank* mener Sparebanken A aldri skulle innløst bankremissen, og at Sparebanken A må være ansvarlig overfor Lillevik sparebank fordi dette likevel ble gjort.

II. Partenes rettslige anførsler

Lillevik sparebank har begrunnet tilbakeføringsanmodningen med at bankremissen ikke var gyldig transportert til Holm fordi Ås ikke hadde påført noen transport på remissen. Lillevik sparebank synes således å mene det foreligger en formfeil med hensyn til transportpåtegningen. Lillevik sparebank har således ikke påberopt at Holm uberettiget var kommet i besittelse av bankremissen eller at Ås ikke mente å transportere bankremissen til Holm.

Sparebanken A anfører for sitt krav at transporten var gyldig selv uten skriftlig transport fra Ås. Sparebanken A antyder at tilbakeføringsanmodningen kan ha sin årsak i Ås ønske om å gjøre kjøpsrettslige beføyelser gjeldende.

III. Ansvarsregulerende utvalgs vurderinger

Tilbakeføringen fra Holms konto i Sparebanken A ble gjort av Sparebanken A selv på anmodning fra Lillevik sparebank. Adgangen til slik tilbakeføring i forhold til kunden/kontohaver må vurderes ut fra finansavtaleloven § 31 som lyder:

§ 31. Feilaktig godskrivning av konto

(1) Hvis institusjonen ved en feil har godskrevet uriktig konto eller uriktig beløp, kan institusjonen rette feilen ved å belaste kontoen innen utløpet av tredje virkedag deretter. Det samme gjelder dersom en institusjon ved en feil har godskrevet en konto i annen institusjon for så vidt den har adgang til å rette feilen i forhold til denne institusjonen.

(2) Institusjonens adgang til å rette feil etter første ledd gjelder ikke dersom godskrivning av kontoen har skjedd i samsvar med oppdrag fra en tredjeperson.

Paragrafen gjelder direkte bare godskrift av uriktig konto eller rett konto med uriktig beløp. Det må imidlertid antas at tilbakeføring som begrunnes med at grunnlaget for godskrift av konto er uriktig/mangelfull må løses etter de samme retningslinjer. Tilbakeføringen skjedde mer enn tre virkedag etter godskriften, og var således uberettiget i forhold til kontohaver Holm. Holm kan derfor i hvert fall i første omgang forholde seg til Sparebanken A og kreve at banken godskriver hans konto for den uberettigede tilbakeføringen. For ordens skyld nevnes at dersom Holm ikke hadde krav på å få diskontert bankremissen, ville han neppe heller hatt krav på å få beholde innskuddsbeløpet. Dette kravet må i så fall rettes mot Holm som et ordinært tilbakesøkingsskrav, jfr finansavtaleloven § 31 (4) som lyder:

(4) At institusjonen ikke har adgang til å foreta retting av kontoen etter paragrafen her, er ikke til hinder for at institusjonen kan kreve tilbakesøking etter alminnelige regler.

Spørsmålet er så om Sparebanken A kan kreve det beløpet de må godskrive Holms konto for, tilbake fra Lillevik sparebank. Dette vil være avhengig av om Sparebanken A hadde rett til å innløse bankremissen som ble presentert av Holm.

En bankremisse er rettslig sett et enkelt gjeldsbrev på en bank, og for uten Regler for bankremissetjenesten som gjelder mellom bankene, kommer gjeldsbrevlovens bestemmelser til anvendelse. Bankremissen lyder på navn med tillegget ”eller ordre” og er således et omsetningsgjeldsbrev, jfr gjeldsbrevloven § 11 annet ledd nr 2.

Normalt blir transport av gjeldsbrev dokumentert ved en sammenhengende rekke a transporter fra første kreditor og til ihendehaver (”transportrekke”) eller et blankoendossement. Det må imidlertid anses å være gjeldsbrevlovens prinsipp at det ikke er noe formkrav til transporter av gjeldsbrev så lenge innehaver faktisk er rettmessig eier av gjeldsbrevet og dette eventuelt lar seg dokumentere på annen måte enn gjennom transportrekke/blankoendossement. Dette står for så vidt ikke i gjeldsbrevloven, men må følge blant annet forutsetningsvis av gjeldsbrevloven § 13 som bestemmer at ihendehaver av et gjeldsbrev er legitimert til å ”rå over” gjeldsbrevet – for eksempel å selge det med fulle rettsvirkninger – blant annet dersom innehaveren ”med grunn kann haldast for å vera den nemnde [altså: rette innehavaren] eller for å ha rett til å rå for han.”

Ansvarsregulerende utvalg legger etter dette til grunn at Holm var rette innehaver av bankremissen og derfor hadde rett til å innløse den. Lillevik sparebank hadde derfor ikke krav på å få bankremissebeløpet tilbake fra Sparebanken A. At Sparebanken A på grunnlag av

anmodningen fra Lillevik sparebank og ved noe som må anses å være en feil tilbakeførte bankremissebeløpet, kan ikke ses å endre på dette.

IV. Konklusjon

Sparebanken A har krav på å få tilbake det tilbakeførte bankremissebeløpet på kr 20.039,-.

Avgjørelsen var enstemmig.